

Om doping i Cykling

Af Niels Vestergaard, Institut for Miljø- og Erhvervsøkonomi, Syddansk Universitet

Vi har hørt mange gange efterhånden at den omfattende doping i professionel cykelsport er slut. Det har vi hørt siden Festina-sagen i 1998. Vi ved i dag, at den omfattende doping fortsatte og vi er ikke helt overbeviste om at det er under kontrol endnu.

Cykelryttere er ikke dummere end os andre. De er ambitiøse, målrettede og rationelle individer, som forfølger deres mål som alle andre topidrætsudøvere. Vi har hørt om forklaringer som dopingkultur, nem adgang til doping, pres fra publikum om at der køres hurtigt og tavshedens lov, som årsager til at man ikke er kommet doping til livs, selv om der er brugt mange penge på bekæmpelse. Men vi har ikke hørt om alment accepterede forklaringer fra retsøkonomien, hvor det er incitamenterne til at overtræde reglerne der anses for at være en central forklaring. Antag at "forbryderen" er velovervejnet, så vil han overtræde reglerne hvis gevinsten er større end den forventede straf/bøde, som er sandsynligheden for at blive opdaget ganget med den tildelte bøde/straf.

Doping er direkte præstationsfremmende i udholdenhedssport som cykling og langrend. Og derfor er der en relativ stor gevinst ved at dope sig – man kører hurtigere end sin modstander og adgangen til flere penge og større hæder øges betydeligt. Vi ved også at sandsynligheden for at blive opdaget er lille endda meget lille – selv om Armstrong blev testet hver dag som nummer 1 i Tour de France blev han aldrig taget i kontrollen. Sandsynligheden kan måles i promiller. Tabet ved at blive taget er stort, men først og fremmest er det tab af social anseelse og anerkendelse og i mindre grad et økonomisk tab. Og så får mange job igen efter to års karantæne. Kun nogle få ryttere har indkomster på over 5 mill.kr – gennemsnitslønnen er 1,5 mill.kr og UCI har endda fastsat en mindsteløn på ca. 300.000 kr. Det siger sig selv, at der er et meget stort incitament til at dope sig, da den forventede straf er lille (omkring 30.000 kr. i hvert fald) og betydeligt mindre end gevinsten ved at dope sig. Hvad kan man gøre ved det? Indsatsen indtil nu har primært koncentreret sig om at øge sandsynligheden for at blive opdaget. Det ser ud til at det mere eller mindre har været forgæves da incitamentet til at dope sig stadig er til stede, fordi sandsynligheden skal øges ganske meget. Og der har i hvert fald langt op i 00'erne været omfattende doping.

Mit forslag vil gå på at gøre doping til holdets problem. Det er svært at gøre noget radikalt ved den enkelte rytters incitament og rytterne er jo ansat ved et hold. Tabet ved at en fra holdet doper sig bliver meget stort – dels kan holdet ikke køre i karantæneperioden og sponsorens tab bliver også stort – ikke mindst i goodwill. Ved sådan et tiltag bliver holdet ansvarlig for rytterne, ikke mindst i deres forhold til UCI (f.eks. blodpas og whereabouts). Holdet vil få en meget stor interesse i at rytterne overholder reglerne og jeg er sikker på at holdene vil udvikle kontraktforhold mv. som sikrer at rationelle ryttere handler i overensstemmelse hermed. Forslaget har det problem at det kan lukke ned for pengestrømmende til cykling, hvis en meget stor sponsor udelukkes. Derfor har det nok heller ingen gang på jorden og mit gæt er at vi vil se forslag i fremtiden som drejer sig om at øge sandsynligheden for at blive opdaget – en indsats der både er dyr og indtil videre har vist sig stort set at være uden den store virkning. Indsatsen har dog indtil nu overbevist samfundet om at cykelsporten er på rette vej.